

Chapter 30

Community of Practice in Uralic Studies (COPIUS), www.copius.eu

Introduction to Mari

Jeremy Bradley, jeremy.moss.bradley@univie.ac.at

Last updated 30 November 2021

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Review

1–4. The verbal paradigm

		I: тол- 'to come'		II: вучо- 'to wait'	
		Positive	Negative	Positive	Negative
Present	1Sg				
	2Sg				
	3Sg				
	1Pl				
	2Pl				
	3Pl				

1–4. The verbal paradigm

		I: тол- 'to come'		II: вучо- 'to wait'	
		Positive	Negative	Positive	Negative
Present	1Sg	толам	ом тол	вучем	ом вучо
	2Sg	толат	от тол	вучет	от вучо
	3Sg	толеш	огеш ~ ок тол	вуча	огеш ~ ок вучо
	1Pl	толына	о(гы)на тол	вучена	о(гы)на вучо
	2Pl	толыда	о(гы)да тол	вучеда	о(гы)да вучо
	3Pl	толыт	огыт тол	вучат	огыт вучо

1–4. The verbal paradigm

		I: тол- 'to come'		II: вучо- 'to wait'	
		Positive	Negative	Positive	Negative
Simple Past I	1Sg				
	2Sg				
	3Sg				
	1Pl				
	2Pl				
	3Pl				

1–4. The verbal paradigm

		I: тол- ‘to come’		II: вучо- ‘to wait’	
		Positive	Negative	Positive	Negative
Simple Past I	1Sg	тольым	шым тол	вучышым	шым вучо
	2Sg	тольыч	шыч тол	вучышыч	шыч вучо
	3Sg	тольо	ыш тол	вучыш	ыш вучо
	1Pl	толна	ышна тол	вучышна	ышна вучо
	2Pl	толда	ышда тол	вучышда	ышда вучо
	3Pl	тольыч	ышт тол	вучышт	ышт вучо

1–4. The verbal paradigm

		I: тол- 'to come'		II: вучо- 'to wait'	
		Positive	Negative	Positive	Negative
Simple Past II	1Sg				
	2Sg				
	3Sg				
	1Pl				
	2Pl				
	3Pl				

1–4. The verbal paradigm

		I: тол- ‘to come’		II: вучо- ‘to wait’	
		Positive	Negative	Positive	Negative
Simple Past II	1Sg	толынам	толын омыл	вученам	вучен омыл
	2Sg	толынат	толын отыл	вученат	вучен отыл
	3Sg	толын	толын огыл	вучен	вучен огыл
	1Pl	толынна	толын о(гы)нал	вученна	вучен о(гы)нал
	2Pl	толында	толын о(гы)дал	вученда	вучен о(гы)дал
	3Pl	толыныт	толын огытыл	вученыт	вучен огытыл

1–4. The verbal paradigm

		I: тол- 'to come'		II: вучо- 'to wait'	
		Positive	Negative	Positive	Negative
Comp. Past I	1Sg				
	2Sg				
	3Sg				
	1Pl				
	2Pl				
	3Pl				

1–4. The verbal paradigm

		I: тол- ‘to come’		II: вучо- ‘to wait’	
		Positive	Negative	Positive	Negative
Comp. Past I	1Sg	толам ыл’е	ом тол ыл’е	вучем ыл’е	ом вучо ыл’е
	2Sg	толат ыл’е	от тол ыл’е	вучет ыл’е	от вучо ыл’е
	3Sg	толеш ыл’е	огеш ~ ок тол ыл’е	вуча ыл’е	огеш ~ ок вучо ыл’е
	1Pl	толына ыл’е	о(гы)на тол ыл’е	вучена ыл’е	о(гы)на вучо ыл’е
	2Pl	толыда ыл’е	о(гы)да тол ыл’е	вучеда ыл’е	о(гы)да вучо ыл’е
	3Pl	толыт ыл’е	огыт тол ыл’е	вучат ыл’е	огыт вучо ыл’е

1–4. The verbal paradigm

		I: тол- 'to come'		II: вучо- 'to wait'	
		Positive	Negative	Positive	Negative
Comp. Past II	1Sg				
	2Sg				
	3Sg				
	1Pl				
	2Pl				
	3Pl				

1–4. The verbal paradigm

		I: тол- ‘to come’		II: вучо- ‘to wait’	
		Positive	Negative	Positive	Negative
Comp. Past II	1Sg	толам улмаш	ом тол улмаш	вучем улмаш	ом вучо улмаш
	2Sg	толат улмаш	от тол улмаш	вучет улмаш	от вучо улмаш
	3Sg	толеш улмаш	огеш ~ ок тол улмаш	вуча улмаш	огеш ~ ок вучо улмаш
	1Pl	толына улмаш	о(гы)на тол улмаш	вучена улмаш	о(гы)на вучо улмаш
	2Pl	толыда улмаш	о(гы)да тол улмаш	вучеда улмаш	о(гы)да вучо улмаш
	3Pl	толыт улмаш	огыт тол улмаш	вучат улмаш	огыт вучо улмаш

1–4. The verbal paradigm

		I: тол- 'to come'		II: вучо- 'to wait'	
		Positive	Negative	Positive	Negative
Comp. Past III	1Sg				
	2Sg				
	3Sg				
	1Pl				
	2Pl				
	3Pl				

1–4. The verbal paradigm

		I: тол- ‘to come’		II: вучо- ‘to wait’	
		Positive	Negative	Positive	Negative
Comp. Past III	1Sg	толынам ыл’е	толын омыл ыл’е	вученам ыл’е	вучен омыл ыл’е
	2Sg	толынат ыл’е	толын отыл ыл’е	вученат ыл’е	вучен отыл ыл’е
	3Sg	толын ыл’е	толын огыл ыл’е	вучен ыл’е	вучен огыл ыл’е
	1Pl	толынна ыл’е	толын о(гы)нал ыл’е	вученна ыл’е	вучен о(гы)нал ыл’е
	2Pl	толында ыл’е	толын о(гы)дал ыл’е	вученда ыл’е	вучен о(гы)дал ыл’е
	3Pl	толыныт ыл’е	толын огытыл ыл’е	вученыт ыл’е	вучен огытыл ыл’е

1–4. The verbal paradigm

		I: тол- ‘to come’		II: вучо- ‘to wait’	
		Positive	Negative	Positive	Negative
Comp. Past IV	1Sg				
	2Sg				
	3Sg				
	1Pl				
	2Pl				
	3Pl				

1–4. The verbal paradigm

		I: тол- ‘to come’		II: вучо- ‘to wait’	
		Positive	Negative	Positive	Negative
Comp. Past IV	1Sg	толынам улмаш	толын омыл улмаш	вученам улмаш	вучен омыл улмаш
	2Sg	толынат улмаш	толын отыл улмаш	вученат улмаш	вучен отыл улмаш
	3Sg	толын улмаш	толын огыл улмаш	вучен улмаш	вучен огыл улмаш
	1Pl	толынна улмаш	толын о(гы)нал улмаш	вученна улмаш	вучен о(гы)нал улмаш
	2Pl	толында улмаш	толын о(гы)дал улмаш	вученда улмаш	вучен о(гы)дал улмаш
	3Pl	толыныт улмаш	толын огытыл улмаш	вученыт улмаш	вучен огытыл улмаш

1–4. The verbal paradigm

		I: тол- 'to come'		II: вучо- 'to wait'	
		Positive	Negative	Positive	Negative
Imperative	1Sg				
	2Sg				
	3Sg				
	1Pl				
	2Pl				
	3Pl				

1–4. The verbal paradigm

		I: тол- ‘to come’		II: вучо- ‘to wait’	
		Positive	Negative	Positive	Negative
Imperative	1Sg	-	-	-	-
	2Sg	тол	ит тол	вучо	ит вучо
	3Sg	толжо	ынже тол	вучыжо	ынже вучо
	1Pl	<i>(толына)</i>	<i>(о(гы)на тол)</i>	<i>(вучена)</i>	<i>(о(гы)на вучо)</i>
	2Pl	толза	ида тол	вучыза	ида вучо
	3Pl	толышт	ынышт тол	вучышт	ынышт вучо

1–4. The verbal paradigm

		I: тол- 'to come'		II: вучо- 'to wait'	
		Positive	Negative	Positive	Negative
Desiderative	1Sg				
	2Sg				
	3Sg				
	1Pl				
	2Pl				
	3Pl				

1–4. The verbal paradigm

		I: тол- ‘to come’		II: вучо- ‘to wait’	
		Positive	Negative	Positive	Negative
Desiderative	1Sg	тол нем	ы нем тол	вучы нем	ы нем вучо
	2Sg	тол нет	ы нет тол	вучы нет	ы нет вучо
	3Sg	тол неже	ы неж тол	вучы неже	ы неж вучо
	1Pl	тол нена	ы нена тол	вучы нена	ы нена вучо
	2Pl	тол неда	ы неда тол	вучы неда	ы неда вучо
	3Pl	тол нешт	ы нешт тол	вучы нешт	ы нешт вучо

+ past tenses:

тол**нем** ыл’е, тол**нем** улмаш

1–4. The verbal paradigm

	I: тол- ‘to come’	II: вучо- ‘to wait’
Infinitive		
Necessitive infinitive		
Active participle		
Passive participle		
Future-necessitive participle		
Negative participle		
Affirmative instructive converb		
Negative converb		
Converb of prior action		
Converb of future action		
Converb of simultaneous action		

1–4. The verbal paradigm

	I: тол- ‘to come’	II: вучо- ‘to wait’
Infinitive	толаш	вучаш
Necessitive infinitive	толман	вучыман
Active participle	толшо	вучышо
Passive participle	толмо	вучымо
Future-necessitive participle	толшаш	вучышаш
Negative participle	толдымо	вучыдымо
Affirmative instructive converb	толын	вучен
Negative converb	толде	вучыде
Converb of prior action	толмек(е)	вучымек(е)
Converb of future action	толмеш(ке)	вучымеш(ке)
Converb of simultaneous action	толшыла	вучышыла

5. Adjective derivational suffix -дыме

уш 'sense, reason'

> ушдымо

йоча 'child'

> йочадыме

6. Final clauses with imperative 3SG/3PL and маньин

Пушенге ынже кошко маньин, ме вӱдым оптена.

7. Necessitive construction -шаш + улаш (-ам)

Студент-влак йылмым тунемшаш улыт.

8. Participial constructions preceding modified nouns

налме пöлек, книгам лудшо йоча-влак

Exercises

5.

Ожно, мемнан уке годым, *илаш* (compound past tense IV) кугыза ден кува. Нунын икшывышт ик *ўдыр веле лийын*. Нуно коктынат колен *колташ* (present tense), *ўдырышт* тулыкеш *кодаш* (present tense). Тулык *ўдыр суртшо гыч лекташ* (present tense) да шинча куш *ончаш* (present tense), туш *каяш* (present tense). Каен-каен, *ялыш миен шуаш* (present tense). Ик кува шыданым *шияш* (compound past tense II). Кува деке *идымыш пураш* (present tense).

– Кувай, пашат *ушнаш* (imperative, 3Sg)! – *манаш* (present tense).

– Тау *лияш* (imperative, 3Sg), *ўдырем!* – *манаш* (present tense).

– Ик шыдан пырчетым *пуаш* (present tense), кувай? – *налаш* (imperative, 2Sg), *ўдырем,* – *манаш* (present tense) кува.

Тулык *ўдыр* ик шыдан *пырчим налаш* (present tense) да *каяш* (present tense). Каен-каен, кас *лияш* (present tense). *Ялыш шуаш* (present tense), ик кува деке *малаш пураш* (present tense).

– Кувай, шыдан *пырчем* куш *пышташ* (present tense)? – *йодеш*.

– *Чыве вўташ пышташ* (imperative, 2Sg), *ўдырем*.

Ўдыр шыдан *пырчим чыве вўташ пышташ* (present tense).

Эрдене кын'елыт – шыдан *пырче уке*. *Йўдым чыве шыдан пырчим кочкын колташ* (simple past tense II).

– Кувай, шыдан *пырчем* куш *лияш* (simple past tense II)? – *йодеш ўдыр*.

– *Чыве кочкаш* (simple past tense II) дыр, *ўдырем*. **Ынде** олмешыже ик *чывым налаш* (imperative 2Sg).

5.

Ўдыр чывым налын *каяш* (present tense). Каен-каен, кас лиеш. Адак ик ялыш шуэш, кува деке малаш пура.

– Кувай, чывем куш петырем? – йодеш.

– Лудо вўташ *петыраш* (imperative 2Sg), ўдырем, – манеш кува.

Эрдене кын'елыт – чыве уке. Йўдым лудо чывым чўнгал *пушташ* (simple past tense II).

– Кувай, лудет чывым чўнгал *пушташ* (simple past tense II), мом *пуаш* (present tense)? – йодеш ўдыр.

– Чывет олмеш йоратыме лудем налат **ынде**, ўдырем, – манеш кува.

Ўдыр лудым *налаш* (present tense) да мурен-мурен *каяш* (present tense):

Шыдан **гычын** чывым *налаш* (simple past tense II, 1Sg),

Чыве **гычын** лудым *налаш* (simple past tense II, 1Sg).

